

SZÓRÓPISZTOLYOK KARBANTARTÁSA, TISZTÍTÁSA

Hauch Tamás

A fényezés egy külön szakma, a faiparban azonban többnyire felületesen tanítják. Ennek főbb okai között a nagy költségek szerepelnek. Ez az eszközökre és az alapanyagokra is érvényes. A másik nagy probléma, hogy kevés az olyan szakember, aki valóban érti és tudja, hogy mit, mivel és hogyan kell csinálni. A legtöbbünk a saját bőrén tapasztalta ki, hogyan kell szórópisztollyal „rápiszkítani” az adott felületre, de ez csak a jéghegy csúcsa. Boncolgathatnánk a témát apró kicsi darabokban, ehelyett egy olyan problémára fókuszálunk, amely bár látszólag egyszerű megoldással orvosolható, előbb-utóbb nagyobb kellemetlenségektől óvhatjuk meg magunkat. A hagyományos elven működő szórópisztolyok karbantartásáról viszonylag kevés információ áll a rendelkezésünkre. Ezért egy konkrét példán vezetem végig a szükséges segédeszközök felhasználásával a kapcsolódó műveleteket.

NEM MINDEGY, MILYEN ANYAGOT SZÓRTUNK!

Lakk, pác, festék, zománc... Mindegyiknek megvannak a saját technológiai paraméterei, és velük együtt az előnyei és a hátrányai. Amíg NC-lakkot (nitrocellulóz) szórnunk, nem nagyon kell aggódnunk, a pisztolyba nem fog beszáradni a matéria addig, amíg a hígító el nem távozik a rendszerből. Utána sem kell erős mechanikai behatásokkal ügyeskednünk, a leülepedett szárazanyag egy jó oldószerrel újra folyékony halmazállapotba hozható. Más a helyzet egy kétkomponenses

a régi kikeményedik, „rögösödik”, majd dugulást okoz, ami hibákat eredményez és az egész hetünket elrontja. A festékek szórása esetén két dologgal kell számolnunk. Azok az anyagok, ahol színezéket tartalmaz az oldat, ott a tisztítás is könnyebb lesz, mivel a színezék feloldódik az adott oldatban. A pigmenttartalmú festékek azonban makacs anyagok. Jól takarnak, hiszen a pigment nem oldódik, ezért kis lemezekként állnak össze a felületen az oldószer eltávozását követően. Ami a festendő anyagon jó, az a pisztoly belsejében nagyon

HAT ÉV A PISZTOLYBAN

2016-ban történt, hogy az egyik tanulómnak mutattam pár fogást egy felsőkategóriás HVLP-pisztoly kínai másolatával (izgalmas meghatározás), amely egyébként egy jó közép kategóriás lakkpisztolyként bevált konstrukció. Nos, kis pénzből tanulgattunk, ezért egy bizonytalan lejáratú idejű al-kid-amin gyanta bázisú zománcal gyakoroltunk. Az akció jól sikerült, de a pisztoly nem akarta magát elmosni és kallódott. Jellemző az említett gyantákra, hogy nehezen száradnak be. Szerencsémre itt

” Szinte minden szórópisztolyhoz mellékelnek egy kombinált lapos kulcsot, egy tisztítókefét, pár „O” gyűrűt (nem minden esetben), egy hatszögműcsot és egy tartálysűrőt.

PUR-lakk esetében. Mivel ezek nagyságrendileg jobb „anyagok”, masszívan beleyógyulnak a pisztolyba. Az előre meghatározható fazékidő lejártával már nehezebb dolgunk lesz, ezért ha kifogyott a tartályból az anyag, vagy ha maradt egy kicsi, és arra öntenénk új keverést... – ne tegyük! Előbb-utóbb

nem. Ha egy icipici pigment is marad a szórópisztolyban, az előbb utóbb ki is kerül onnan és senki sem szeretne metáلكék cseppekben gazdag, antikolt fehér keretbetétes konyhaajtót, mert stílusidegen, s mert ronda. Tehát a karbantartást, tisztítást a kiszórt anyag fogja befolyásolni.

is egy bőrréteget képezett saját magán és így a levegőtől elzártan várta a kiszabadulást. Ha ez az anyag egy 2K-s festék lett volna, a cikk sem íródott volna meg. Ezt tartsuk szem előtt, egyfajta mementóként.

SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Szinte minden szórópisztolyhoz mellékelnek egy kombinált lapos kulcsot, egy tisztítókefét, pár „O” gyűrűt (nem minden esetben), egy hatszögműcsot és egy tartálysűrőt (ez utóbbi nagyon, de nagyon fontos). Nekünk szükségünk lesz még fúvókakefékre, továbbá nagyobb átmérőjű, ugyancsak spirális fonatú kefékre és alumíniumtűskékre. A készlet nem drága, egyben célszerű beszerezni. Kell továbbá pamutrongy, papírtörölő, gumikesztyű, edények, fogó(k), fecskendő(k) vagy körtepumpák. És némi kitartás.

A „bőr”, ami 6 évig konzerválta a pisztolyt.

tudunk azonosítani. Ezt a technológiai – vagy egyéb – szünetek előtt célszerű „eljátszani”, de ilyenkor az oldószert nem kell kiönteni. Ha kétkomponenses, vagy eleve kémiai úton kikeményedő anyaggal dolgozunk, akkor ez a módszer csak rövid távon lesz megoldás. Előbb-utóbb dugulás lesz a vége. Az 1K PUR anyagok is makacs dolgokra képesek, mivel azok a levegő nedvességtartalmára térhálósodnak. Ebből kifolyólag képesek a pisztolyban kikeményedni, és az öblögetés itt is csak elodázása a későbbi üzemzavaroknak.

” Sajnos, a vegyi tisztítás nem elég, csak ha van megfelelő pisztolymosó gépünk. Ez jellemzően drága és ebből kifolyólag nem biztos, hogy megtérül valaha, ha csak nem napi 8 órában szórunk, esetleg több pisztollyal.

TÖBB OLDALRÓL IS KÖZELÍTHETÜNK

Ha a kiszórt anyag valamilyen fizikai úton száradó (szerves, vagy szervesetlen oldószert) filmképző, vagy színezőanyag volt (jellemzően pácok), akkor használat után a maradékot kiöntjük a törzsoldatos

kannába, majd az anyag hígítójával, vagy oldószerevel átöblögetjük a tartályt. Kicsit járathatjuk is a pisztolyt, hogy a dűzsin is hatást gyakoroljon. A maradékot egy gyűjtőedénybe öntjük. Lehetőleg fémkanna legyen és olyan, amit a tartalmát illetően bármikor be

SZÉTSZERELÉS

A legegyszerűbb a tartállyal kezdeni. A fedelet is el kell mosni. Ha van a tartályban előszűrő, akkor azt se felejtjük ki a sorból. Tegyük az alkatrészeket SA-oldóba, vagy acetona. Nyilván, a vizes bázisú anyagok esetében ez csak a később-

A bőrbe zárt festék könnyen eltávolítható. Sajnos ez nem mindig ilyen egyszerű.

A tartály alján visszamaradt festék.

A legtöbb esetben a szétszerelés után ezeket az alkatrészeket mossák el, illetve a pisztoly belsejét.

A belső légtarelő eltávolítása.

biekben lesz megoldás, de minden szervesoldószer-alapokon nyugvó felületkezelő anyagot ez a két oldószer megfelelően képes szilárd halmazállapotból is folyékonyba vinni. Sokszor csak idő kérdése a dolog.

Sorban haladva, a légtarelő sapka következik, majd a dűzni és végül a tű. Igen, a tűt is el kell távolítani, bár ezzel bizonyos esetekben lehet várni. Melyek ezek az esetek? A legtöbb szórópisztolynál a tű és a pisztoly közti szigetelést egy szabályozható „O” gyűrűvel oldják meg. Ha ez a szigetelés sérült, vagy gyengébb minőségű gumiból készült, akkor az acetont kezelheti, és a szigetelés megszűnhet, amit könnyű felfedezni, hiszen a pisztoly testéből csepeg a festék. Olyan is előfordul, hogy ez a szivárgás kismérvű, csak kis lerakódás kezd el megjelenni. A megoldás egyszerű, ha van megfelelő méretű gyűrű. Ha nincs, akkor a beszerzéséig bánjunk óvatosan vele. Ezért nem célszerű direktbe áztatni a pisztoly fejt.

A belső légtarelőt nem szükséges minden esetben eltávolítani. Ha mégis, akkor ez többnyire balmenetes, erre figyeljünk. A kicsavaráshoz jellemzően adnak egy hatszögkulcsot, vagy speciális kulcsszárat.

TISZTÍTÁS

Sajnos, a vegyi tisztítás nem elég, csak ha van megfelelő pisztolymosó gépünk. Ez jellemzően drága és ebből kifolyólag nem biztos, hogy megtérül valaha, ha csak nem napi 8 órában szórunk, esetleg több pisztollyal.

Ezért némi mechanikai segítséget is alkalmaznunk kell. Ehhez kellenek a kefék. Szerencsére szettben vásárolhatók és ez megkönnyíti a dolgunkat.

A festék alatt még egy szűrő bujkál.

A szórófej tisztítását oldószeres áztatással kezdjük. Jellemző probléma, hogy a szimmetrikusan kialakított furatokkal ellátott szórófej dugulása esetén a szórókép eltolódik, nem lesz hatékony a szórás. Ennek okait kereshetjük a konstrukcióban, de olykor egy rosszul összeszerelt, vagy karbantartott eszköz is okozhatja. Ha a levegő útja elzáródik, a felületkezelő anyag ráakódhat a szórófej egyik oldalára és ez egy lerakódási láncreakciót idéz elő. Ezeket a furatokat méretüktől függően a vékony kefékkel (ott ahol az alakosság megőrzése is fontos, a dűzni közelében) tisztítjuk, kerülve a sérülést. A szórókép kialakulásában résztvevő 1–1, vagy 2–2 oldalsó furatot extrém esetben alumínium-tűkkel, majd kefékkel lehet hatékonyan tisztítani. Mindkét esetben legyen jelen oldószer.

A fúvóka tisztítása az egyik legkényesebb feladat. A drága és az olcsó, értelemszerűen a jó és a rossz pisztolyok közti különbség nem csak a dizájnban keresendő. Az alkatrészek megmunkálási finomsága a kulcs. Az anyagok áramolnak a pisztoly belsejében. Minél kisebb a közben kialakuló káros örvénylések (a tervezett örvénylés jó) mértéke,

A szórófej a légtelítő furatokkal.

Acetonfürdő

Tisztítókészlet.

annál hatékonyabb, annál szebb és egységesebb a porlasztás, vele együtt a szórókép. Ha mi a fúvókát egy invazív, erőteljes roncsoló hatásnak tesszük ki, akkor az egyensúly megszűnik. Ezért a kombinált oldószeres és kefék mechanikai tisztítás alkalmazása a célravezető. Jártam olyan műhelyben, ahol a dűznyt egy 5,5 mm átmérőjű spirálfúróval takarították. És nem értették, hogy miért ködöl a pisztoly... A fúvóka belseje amúgy is egy egyenes pontos furattal van ellátva, amit egy nagyobb hengeres

rész előz meg. A tisztítókefék végén a drót túlnyúlik, ami karcosítja, sértheti a két furatot összekötő kúpos szakaszt. Ezért a keféket jól válasszuk meg, illetve óvatosan dolgozzunk velük, inkább tekerve hordjuk ki a szennyeződést.

A pisztoly belsejében gyűlik össze a legtöbb szennyeződés. Ez egyúttal raktárként is funkcionál. Ebből kifolyólag alaposnak kell lennünk. Ezért ezt tisztítsuk gyakrabban és áztassuk gazdagon.

Itt sokszor már kevésnek bizonyulhat a kefe használata, mivel a furatok szőget zárnak be. A körte-

Összeszerelésre készen. Az adott alkatrészhez tartozó hatékony eszközök a képen.

” A szórópisztoly csak az egyik komponens a megfelelő minőség eléréséhez. Viszont talán az egyik legtranszparensőbb része. Számos hiba léphet fel szórás közben.

pumpába felszívott acetonnal lehet kisebb lepedékszerű lerakódásokat kifújni. Szemüveg használata szükséges.

A jobb minőségű pisztolyokban igyekeznek minimalizálni a belső éleket, sarkokat, és a belső felületek is finomabban kidolgozottak, ezért a szennyeződések is nehezebben tapadnak meg. Ezt tartjuk szem előtt a vásárláskor.

A tartálysűrítő használatáról megoszlanak a vélemények. Valaki hisz benne, valaki elutasítja. Egy biztos, fajlagosan nem olcsó. Viszont kivéve tisztítható, ezáltal az élettartama kitolható.

A szórópisztoly csak az egyik komponens a megfelelő minőség eléréséhez. Viszont talán az egyik legtranszparensőbb része. Számos hiba léphet fel szórás közben. A hiba gyors diagnosztikájához tudnunk

kell kizárni olyan lehetőségeket, amelyek az eszköz nem megfelelő karbantartásából eredhetnek. Így koncentrálhatunk a maradék tucatnyira, mely érintheti a sűrített levegő minőségét, a felületkezelő anyag paramétereit...

Hat év Trinát a pisztolyban nem a világ, de pár hét 2K-s anyag könnyen a pisztoly végét jelentheti. Ne odázzuk el a takarítást! ■

Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
2234 Maglód, Wodiáner Ipari Park
 Telefon: 06 29/526 100,
 Fax: 06 29/526 110.
 Mobil: 06 30/977 8094, 06 30/378 9906
 E-mail: ifbg@ifbg.hu
www.ifbg.hu

ASZTALOSÜZEM SZŰRŐBETÉTEI

- **ANDREA papírlabirint szűrők többféle változatban**
- **üvegszál szűrők (oldószeres, vizes festékekhez)**
- **zsákos szűrők**
- **finomszűrők**
- **csiszolatpor-megfogó szűrők.**

Szűrőt házhoz szállítva akár 1-2 napon belül!

